

УДК 336.71

**Рудий Р.**  
*аспірант кафедри безпеки  
та правоохоронної діяльності,  
Західноукраїнський національний  
університет*

## **РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ РОЗВІДКИ У ВИЯВЛЕННІ ТА РОЗШУКУ ЗЛОЧИННИХ АКТИВІВ**

Діяльність з пошуку активів включає елементи фінансової розвідки. Фінансовий моніторинг, як один із методів фінансової розвідки, включає комплекс заходів щодо аналізу інформації про фінансові операції та перевірки її відповідності законодавству. Важливо зауважити, що в Україні фінансова розвідка здійснюється Державною службою фінансового моніторингу, а не Національним агентством України з виявлення, розшуку та управління активами, отриманими від корупції та інших злочинів. DSFM збирає, обробляє та аналізує інформацію про фінансові операції, які підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, а також інші операції, що пов'язані з відмиванням грошей.

Аналогічні органи в інших країнах включають Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN) у США, Центр аналізу фінансових операцій та звітів (FINTRAC) в Канаді, Zentralstelle für Verdachtsanzeigen у Німеччині, TRACFIN у Франції та Службу внутрішніх доходів NCIS/ECU у Великобританії [1].

Потужне програмне забезпечення систем «штучного інтелекту» AIS FinCEN дозволяє автоматично сканувати 60 державних і комерційних баз даних і одночасно аналізувати різнорідну інформацію про один об'єкт (організацію, особу), яка знаходиться в різних установах США. Окрім обробки фінансової бази даних, що містить конфіденційну інформацію, FinCEN протягом майже 25 років використовує «штучний інтелект» для підготовки довідок під кодовою назвою «форми злочинної діяльності». Ці форми подаються до FinCEN у випадках, коли банки, інспектори Міністерства фінансів України, податкової служби та інших контролюючих органів виявляють підозрілі операції з точки зору законності.

Можливості FinCEN зараз активно використовуються американськими правоохоронними органами та спецслужбами [2].

Для подальшого відстеження активів з метою визначення наявності облікового запису у фінансовій установі США з фізичної, юридичної або організаційної особи, іноземна юрисдикція може звернутися до Підрозділу фінансової розвідки США (FIU) через процедуру, відому як запит 314(a). Згідно з цією процедурою, фінансові установи США зобов'язані перевірити свої записи після отримання запиту 314(a), щоб встановити, чи мали вони ділові відносини чи здійснювали операції від імені особи, щодо якої правоохоронні

органи мають обґрунтовані підозри стосовно відмивання великих сум грошей.

Для демонстрації важливості боротьби з відмиванням грошей мережа FinCEN вимагає надання документів, які містять рішення по справі, імовірні суми, виведені з держави гроші, країну походження коштів, вид кримінальної діяльності, причетність до злочинної організації та інші факти, які підтверджують значимість справи.

Повноваження Державної служби фінансового моніторингу регулюються Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Одним із основних джерел інформації для аналізу Державної служби фінансового моніторингу є інформація, надана правоохоронними органами. Згідно з відповідним регламентом, для формування узагальнених матеріалів для аналізу фінансових операцій Державної служби фінансового моніторингу використовується інформація, отримана від правоохоронних або інших державних органів про фінансові операції, стосовно яких є підозри щодо зв'язку з легалізацією (відмиванням) доходів, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення та/або з особами, стосовно яких запроваджені міжнародні санкції. Це підтверджує, що незважаючи на автономію і незалежність обох установ, їхня робота є взаємодопоміжною.

#### **ЛІТЕРАТУРА:**

1. Бусол О. Виявлення, розшук та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: міжнародно-правові аспекти і досвід для України. Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. 2020. URL: [http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com\\_content&view=article&id=2374:viyavlen-nnyarozshuk-ta-upravlinnya-aktivami-oderzhanimi-vid-koruptsijnikh-ta-inshikh-zlochiv&catid=8&Itemid=350](http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2374:viyavlen-nnyarozshuk-ta-upravlinnya-aktivami-oderzhanimi-vid-koruptsijnikh-ta-inshikh-zlochiv&catid=8&Itemid=350).

2. Давидюк А. М. Правове забезпечення публічного адміністрування у сфері виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.07 К.: ВМУРЛ Україна, 2020. 204 с.